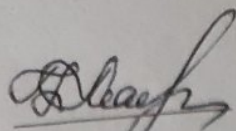

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

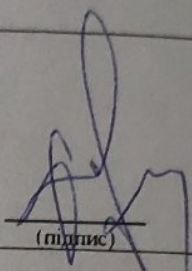
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ВК9 Фінанси домогосподарств

Спеціальність	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)

Розробник:

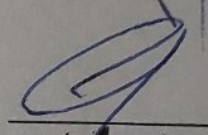

(підпис)

Наталія МАСЛАК, к.е.н., доцент,
доцент кафедри Фінансів, банківської справи та страхування

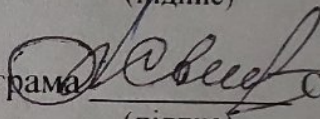
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування	протокол від 05.06.2026 р. №18
	Завідувач кафедри (підпис) <u>Сергій ФРОЛОВ</u>

Погоджено:

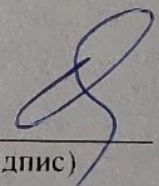
Гарант освітньої програми

(підпис) Лариса РИБІНА

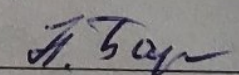
Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис) Світлана ЛУКАШ

Рецензія на робочу програму надана

(підпис) Рибина ІО (ПІБ) (додається)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис) Надія Баран

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2026 р.

О СНАУ, 2026 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	ВК9 Фінанси домогосподарств		
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра фінансів, банківської справи та страхування		
3	Статус ОК	Вибірковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибі-ркових ОК)	спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»		
6	Рівень НРК	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	7 (о) семестр, 15 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		Денна форма навчання	30	30
		Заочна форма навчання	14	14
10	Мова навчання	Українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Наталія МАСЛАК, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування		
11.1	Контактна інформація	Аудиторії 404-е, 406-е, тел.. +380958195272 E-mail: n.maslak@ukr.net Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 406-е		
12	Загальний опис освітнього компонента	Навчальна дисципліна «Фінанси домогосподарств» (ФДГ) забезпечує отримання знань, формування навичок, ставлення і моделей поведінки, необхідних для ухвалення обґрунтованих фінансових рішень, що сприяє досягненню особистого фінансового добробуту та добробуту країни.		
13	Мета освітнього компонента	Метою навчальною дисципліною є вивчення теоретичних й практичних засад формування фінансів домашніх господарств, принципів їх використання, правил співпраці з фінансово-кредитними установами, а також у розвитку розуміння наслідків власних фінансових рішень та усвідомлення відповідальності за них. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є: - з'ясувати сутність домогосподарства та значення управління його фінансами; - дослідити фінансову поведінку домогосподарств та її вплив на прийняття фінансових рішень; - визначити напрями раціоналізації фінансової поведінки українських домогосподарств на сучасному етапі; - сформулювати економічну культуру населення та фінансового планування домогосподарств; - навчитись управляти бюджетом домогосподарства на ринку позичкових капіталів, грошового обігу, товарів та послуг. Предметом освітнього компонента є: доходи і витрати домогосподарств та система чинників, які впливають на процес управління особистими фінансами та модель поведінки в умовах невизначеності та реалізації концепції сталого розвитку.		

14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на Циклі дисциплін базової та загально-професійної підготовки ОПП. 2. Освітній компонент є основою для освітніх компонентів, які базуються на отриманих загальних компетенціях фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». 3. Освітній компонент несумісний з ВК «Основи фінансової грамотності» через дублювання змісту.
15	Політика академічної доброчесності	Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - доброчесне використання інструментів штучного інтелекту з обов'язковим зазначенням факту та меж такого використання; згенерований штучним інтелектом матеріал не видається за результат власної роботи; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Практичні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які студенти отримують від викладача. Усі роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання практичної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету: https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження.
		Комунікаційна політика Студенти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком студента є перегляд новин у Viber. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Фінанси домогосподарств». Політика щодо пропусків занять Студенти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету).

		Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача. Політика щодо оскарження оцінювання Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Неформальна освіта В межах вивчення дисципліни проводиться врахування балів, отриманих в результаті неформальної освіти, відповідно до Положення про порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної або інформальної освіти від 01.05.2023 р. https://snau.edu.ua/pro-universitet/struktura-universitetu/viddil-jakosti-osviti-licenzuvannja-ta-akreditacii/zabezpechennja-jakosti-osviti/politika-i-proceduri-zabezpechennja-jakosti-osviti/
16	Ключові слова	фінанси домогосподарств, бюджет домогосподарства, доходи і витрати, заощадження, фінансова безпека домогосподарства
17	Посилання на курс в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5373 (НПП, що реалізує ОК згідно з розкладом занять: Наталія МАСЛАК, к.е.н., доцент)

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА МЕТОДИ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ДРН
ДРН 1. Пояснювати сутність, функції та роль фінансів домогосподарств у фінансовій системі та чинники фінансової поведінки домогосподарств.	Аналітичний звіт + презентація результатів дослідження
ДРН 2. Визначати доходи, фінансові ресурси та витрати домогосподарства з урахуванням державного регулювання й оподаткування.	Бюджет домогосподарства + презентація і захист
ДРН 3. Скласти бюджет домогосподарства та планувати заощадження для прийняття обґрунтованих фінансових рішень.	Практичні (індивідуальні) завдання за темами + захист + тести множинного вибору
ДРН 4. Застосовувати інструменти взаємодії домогосподарств з фінансовими посередниками та засоби забезпечення фінансової безпеки домогосподарства.	Взаємне оцінювання + самооцінювання презентації та захисту бюджету домогосподарства та практичних (індивідуальних) завдань за темами
ДРН 5. Презентувати результати роботи самостійно та в команді з дотриманням норм академічної доброчесності, у тому числі при використанні інструментів штучного інтелекту.	Перевірка на плагіат власних робіт, аналіз звіту перевірки, оцінювання завдань студента з групи

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з.		
Тема 1. Фінанси домогосподарств як складова фінансової системи держави Домогосподарство як елемент економічної системи. (Походження та визначення терміну «домогосподарство». Основні підходи до трактування домогосподарства. Відмінності між поняттями «домогосподарство» та «сім'я». Функції домогосподарств у різних економічних системах. Роль домогосподарств у ринковій економіці. Типи домогосподарств та їх особливості. Вплив домогосподарств на економічний розвиток). Сутність і призначення фінансів домогосподарств у сучасній фінансовій системі держави. (Фінансова система держави та її структура. Фінанси домогосподарств як частина децентралізованих фінансів. Основні джерела доходів домогосподарств. Структура витрат та розподіл фінансових ресурсів. Взаємодія домогосподарств із державою, підприємствами та фінансовими установами. Функції фінансів домогосподарств у фінансовій системі. Роль фінансової грамотності у формуванні ефективного фінансового управління). Специфічні ознаки і взаємозв'язок фінансів домогосподарств з іншими сферами фінансової системи. (Основні принципи організації фінансів домогосподарств. Специфічні особливості фінансових відносин домогосподарств. Фінансові взаємозв'язки з державою, підприємствами, банками та ринками. Вплив фінансів домогосподарств на макроекономічні процеси. Виклики та перспективи розвитку фінансів домогосподарств. Значення фінансової безпеки домогосподарств у сучасних економічних умовах).	2/2	4/2	12/16	1-6, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 20, 23, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 45, 46, 47, 49, 50, 55, 56, 64, 81, 96
Тема 2. Доходи та фінансові ресурси домогосподарств Поняття фінансових ресурсів, джерела і форми доходів домогосподарств. (Визначення фінансових ресурсів домогосподарства та їх структура. Джерела фінансових ресурсів домогосподарств (доходи, заощадження, кредити, субсидії). Основні підходи до трактування категорії «фінансові ресурси домогосподарств». Поняття доходів домогосподарств та їхній вплив на фінансову стабільність. Форми доходів (грошові та натуральні надходження)). Класифікація фінансових ресурсів та доходів домогосподарств. (Основні підходи до класифікації фінансових ресурсів домогосподарств. Види доходів за джерелами отримання (заробітна плата, соціальні трансферти, доходи від власності, підприємницької діяльності, інвестицій тощо). Класифікація доходів за стабільністю, періодичністю, призначенням та можливістю виміру. Види фінансових ресурсів залежно від джерел походження та способів використання. Значення класифікації доходів для економічного аналізу та формування соціально-економічної політики). Фактори, що впливають на розмір фінансових ресурсів домогосподарств. (Макроекономічні фактори (рівень економічного розвитку, інфляція, купівельна спроможність населення). Соціально-демографічні фактори (кількість працюючих членів родини, рівень освіти, зайнятість, структура домогосподарств). Державна політика (рівень податків, соціальні трансферти, державні програми підтримки). Фінансові фактори (доступ до банківських послуг, рівень фінансової грамотності, доступність кредитування). Витрати домогосподарств та їх оптимізація. Роль заощаджень та інвестицій у	2/2	2/2	12/16	1-6, 8, 11, 14, 16, 17, 19, 22, 31, 34, 39, 44, 66, 96

формуванні фінансових ресурсів домогосподарств. Вплив економічних криз, безробіття, змін у законодавстві на фінансовий стан домогосподарств).				
<i>Тема 3. Державне регулювання та оподаткування доходів домогосподарств</i> 3.1 Сутність, функції та необхідність державного регулювання доходів домогосподарств. Визначення державного регулювання доходів домогосподарств. Основні цілі та завдання державного регулювання доходів. Функції державного регулювання доходів домогосподарств (перерозподільча, захисна, стимулююча, стабілізаційна). Вплив державної політики на рівень доходів та економічну безпеку домогосподарств. Форми державного впливу на доходи населення (податкова, соціальна, трудова політика, грошово-кредитне регулювання). Виклики державного регулювання доходів домогосподарств (тінізація економіки, бюджетні обмеження, інфляція, неефективність перерозподілу). Методи та інструменти державного регулювання доходів домогосподарств. 3.2 Домогосподарства як платники податків: структура системи оподаткування в Україні. Види оподаткування домогосподарств (прогресивне, пропорційне, регресивне). Функції податкової системи щодо регулювання доходів (перерозподіл доходів, фінансування соціальних програм, економічний розвиток). Основні види податків, що сплачують домогосподарства (податок на доходи фізичних осіб, військовий збір, податки на капітал, ПДВ, акцизи). Податкові механізми, що впливають на доходи домогосподарств (прямі та непрямі податки, соціальні внески). Соціальні внески та їх вплив на рівень чистих доходів домогосподарств (ЄСВ, пенсійне та медичне страхування). Податкові пільги та знижки для окремих категорій громадян (пенсіонери, багатодітні сім'ї, особи з інвалідністю). Вплив податків на рівень споживання та заощаджень домогосподарств.	4/2	4/2	10/14	1-6, 16, 17, 25, 82, 96
<i>Тема 4. Витрати домогосподарств</i> Витрати домогосподарств та їх класифікація. (Визначення витрат домогосподарств та їх значення в управлінні фінансами. Основні підходи до класифікації витрат домогосподарств. Класифікація витрат за необхідністю (обов'язкові та необов'язкові витрати). Класифікація витрат за періодичністю (постійні та непостійні витрати). Витрати на товари тривалого та короткочасного використання. Витрати на послуги (транспортні, медичні, комунальні, освітні тощо). Витрати на споживання, заощадження та податки. Вплив економічних і соціальних факторів на структуру витрат домогосподарств. Внутрішні та зовнішні чинники, що визначають обсяг витрат (доходи, демографічна структура, рівень розвитку інфраструктури, державна політика, рівень цін). Особливості витрат у періоди економічної нестабільності та криз). Фінансові рішення домогосподарств: споживча поведінка та принципи раціоналізації витрат. (Визначення фінансових рішень домогосподарств та їх вплив на економічну стабільність. Споживча поведінка домогосподарств: сутність та основні чинники. Економічні фактори, що визначають споживчу поведінку (рівень доходів, ціни, кредитування та заощадження). Психологічні фактори (переконання, потреби, емоційні покупки, вплив реклами). Соціальні та культурні фактори (статус, належність до соціальних груп, культурні особливості). Раціоналізація витрат як ключовий елемент фінансово-	2/1	2/1	10/14	1-6, 16, 17, 28, 39, 66, 96

го управління домогосподарств. Принципи раціонального споживання (пріоритетність потреб, бюджетування, пошук альтернатив). Вплив фінансової грамотності на прийняття раціональних фінансових рішень. Гранична схильність до споживання (MPC) та гранична схильність до заощаджень (MPS) як показники фінансової поведінки. Використання заощаджень та інвестицій для підвищення фінансової стабільності домогосподарств).				
<i>Тема 5. Заощадження домогосподарств</i> Поняття, мета і функції заощаджень домогосподарств. (Визначення заощаджень домогосподарств та їх значення для фінансової стабільності. Основні цілі заощаджень: фінансова безпека, великі покупки, забезпечення старості. Роль резервного фонду у захисті від фінансових ризиків. Інвестиційна функція заощаджень: отримання пасивного доходу та зростання капіталу. Накопичення капіталу як засіб майбутніх інвестицій та забезпечення фінансового благополуччя. Функція фінансового планування: управління бюджетом та довгостроковими витратами. Взаємозв'язок між рівнем заощаджень та економічною безпекою домогосподарств). Мотиви та чинники, що визначають процес заощадження домогосподарств. (Основні мотиви заощаджень: підготовка до великих витрат, фінансова безпека, забезпечення старості. Психологічні мотиви накопичення: схильність до фінансової стабільності, контроль над витратами. Економічні фактори, що впливають на заощадження (доходи, рівень цін, доступність кредитування). Соціальні та культурні аспекти заощаджень (традиції, рівень фінансової грамотності). Вплив макроекономічної ситуації (інфляція, податкова політика, нестабільність фінансових ринків). Особливості поведінки домогосподарств у періоди криз та економічної нестабільності). Види заощаджень домогосподарств та їх характеристика. (Класифікація заощаджень за терміном накопичення (короткострокові, середньострокові, довгострокові). Споживчі, інвестиційні та страхові резерви домогосподарств. Форми заощаджень: грошові, матеріальні активи, фінансові інструменти. Рівень доступності заощаджень: швидкодоступні та обмежено доступні кошти. Використання різних форм заощаджень для реалізації фінансових стратегій. Вплив видів заощаджень на фінансову стабільність домогосподарств. Особливості формування пенсійних та страхових накопичень).	2/1	2/1	12/16	1-6, 7, 16, 17, 19, 21, 24, 25, 26, 39, 41, 43, 44, 66, 95, 96
<i>Тема 6. Фінансове планування домогосподарства і побудова його бюджету</i> 6.1. Бюджет домогосподарства: сутність, функції, класифікація. Визначення бюджету домогосподарства: економічна суть і основні характеристики. Відмінності між бюджетом домогосподарства та сімейним бюджетом. Основні цілі бюджету: контроль, планування, заощадження, стабілізація. Функції бюджету домогосподарства: контрольна, регулятивна, розподільча, стабілізаційна. Вплив ведення бюджету на фінансову дисципліну та добробут. Види бюджетів. 6.2. Побудова бюджету домогосподарства: етапи, підходи, інструменти. Аналіз фінансового стану домогосподарства: оцінка доходів, витрат, заощаджень, боргів. Визначення фінансових потреб і цілей за методом SMART. Планування бюджету: встановлення пріоритетів; розподіл доходів на обов'язкові витрати, заощадження, інвестиції. Реалізація бюджету: контроль витрат; використання цифрових інструментів для ведення бюджету. Моніторинг, аналіз і коригування бюджету у відповідь на зміни. Оцінювання ефективності бюджету та підготовка до	6/2	6/2	12/16	1-6, 12, 15, 16, 17, 27, 33, 39, 40, 42, 65, 66, 96

нового бюджетного циклу. 6.3. Моделі фінансової поведінки домогосподарств і поведінкові фінанси. Основи класичних фінансових теорій: раціональність, максимізація корисності, обмеження. Виникнення поведінкових фінансів: роль емоцій, когнітивних упереджень, звичок. Основні концепції поведінкових фінансів (ефект відкладеного вибору, «ментальні рахунки», ефект статус-кво тощо). Моделі фінансової поведінки домогосподарств: споживча; заощаджувальна; інвестиційна. Активні та пасивні фінансові стратегії в домогосподарствах. Вплив соціальних, економічних і психологічних факторів на прийняття рішень. Роль фінансової грамотності в корекції нерациональної поведінки та формуванні ефективних фінансових звичок.				
Тема 7. <i>Взаємовідносини домогосподарств з фінансовими посередниками</i> 7.1. Домогосподарства на фінансовому ринку: роль, взаємодія, фінансові інструменти. Роль домогосподарств на фінансовому ринку: інвестори, кредитоотримувачі, зберігачі ресурсів. Економічні функції домогосподарств у фінансовій системі. Вплив домогосподарств на стабільність банківського та небанківського сектору. Формування попиту на фінансові послуги: фактори та тенденції. Переваги та ризики використання фінансових послуг. Основні інструменти фінансового ринку: банківські (депозити, кредити, рахунки); фондові (акції, облігації, деривативи); альтернативні (банківські метали, страхування); інвестиційні фонди: сутність, доступність, диверсифікація. Класифікація фінансових інструментів за ризиком, строками, ліквідністю. 7.2. Банківські послуги для домогосподарств: доступність, види, переваги. Види банківських послуг для фізичних осіб. Депозитні операції: види вкладів, дохідність, гарантії Фонду гарантування вкладів. Кредитні продукти: споживчі кредити, іпотека, автокредити, кредитні картки. Розрахунково-касове обслуговування: банківські картки; електронні платежі; онлайн-банкінг та мобільні сервіси. Інвестиційні банківські послуги: доступ до фондового ринку, брокерські послуги. Ключові чинники вибору банківських послуг: фінансова грамотність; рівень доходів; процентні ставки та комісії; цифровізація та інновації в банківському секторі. 7.3. Небанківські фінансові послуги та страхування домогосподарств. Визначення та роль небанківських фінансових установ у фінансовій системі. Класифікація небанківських фінансових установ: страхові компанії; кредитні спілки; лізингові компанії; пенсійні фонди; ломбарди, фінансові компанії, платіжні сервіси. Основні види небанківських фінансових послуг: кредитні (споживчі позики, факторинг, лізинг); інвестиційні (пенсійне забезпечення, управління активами); послуги з обслуговування фінансових операцій (валютообмін, перекази, платіжні сервіси). Поняття та значення страхування для фінансової безпеки домогосподарства. Види страхування. Вибір страхових продуктів: критерії, вартість, страхові випадки. Взаємозв'язок страхових послуг із бюджетуванням та управлі-	6/2	6/2	10/14	1-6, 12, 16, 17, 39, 48, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 66-78, 81-93, 96

нням ризиками в домогосподарстві.				
<i>Тема 8. Фінансова безпека домогосподарств</i> 8.1. Сутність і складові фінансової безпеки домогосподарств. Визначення поняття «фінансова безпека домогосподарства». Місце фінансової безпеки домогосподарств у загальній економічній системі. Рівні фінансової безпеки: мегарівень (глобальна стабільність); макрорівень (національна фінансова система); мезорівень (регіони, спільноти); мікрорівень (домогосподарства). Основні складові фінансової безпеки домогосподарств: економічна стабільність; фінансова грамотність; доступ до фінансових інструментів; захист від фінансових ризиків. Підходи до дослідження та оцінки фінансової безпеки. 8.2. Мета і завдання фінансової безпеки домогосподарств. Соціально-економічна мета фінансової безпеки домогосподарств. Стійкість до фінансових ризиків як ключова мета безпеки. Основні завдання фінансової безпеки: забезпечення стабільності та передбачуваності доходів; накопичення та примноження фінансових ресурсів; – управління фінансовими ризиками; мінімізація фінансових втрат. Фінансове планування як інструмент забезпечення безпеки. Роль домогосподарства як суб'єкта власної безпеки. 8.3. Загрози фінансовій безпеці домогосподарств та напрями її забезпечення. Основні зовнішні та внутрішні загрози фінансовій безпеці: фінансове шахрайство; інфляція, девальвація; зловживання з боку фінансових установ; неплатоспроможність і боргова пастка. Психологічні й поведінкові загрози: фінансова імпульсивність, неусвідомлене споживання. Напрями забезпечення фінансової безпеки: захист прав споживачів фінансових послуг; державне регулювання та нормативна база; боротьба з фінансовими шахрайствами та кіберзлочинами; розвиток фінансової грамотності й освіти. Практичні інструменти самозахисту: страхування, резервні фонди, перевірка контрагентів. Роль державних і громадських інституцій у зміцненні фінансової безпеки домогосподарств.	6/2	4/2	12/16	1-6, 13, 14, 16, 17, 39, 51, 66, 89-92, 94, 96, 97-104
Всього	30/14	30/14	90/122	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	К-сть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	К-сть годин
ДРН 1. дослідити фінансову поведінку домогосподарств та її вплив на прийняття фінансових рішень	Мультимедійна лекція Перевернутий клас (flipped classroom) або навчання через діалог Дискусія Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Mentimeter https://www.mentimeter.com/ ; Kahoot! https://create.kahoot.it/)	4	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Дослідження проблеми (бібліотечне, інтернет видання та рекомендовані джерела інформації) Робота в малих групах (проведення дослідження та підготовка презентації) Самооцінювання знань	20
ДРН 2. управляти бюджетом домогосподарства (планувати та презентувати бюджет домогосподарства з урахуванням різних факторів, як самостійно, так і як член команди, усвідомлюючи свій внесок та відповідальність за результат)	Мультимедійна лекція Перевернутий клас (flipped classroom) або навчання через діалог Симуляція Метод кейсів (case study) Робота на практичних заняттях Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Mentimeter https://www.mentimeter.com/ ; Kahoot! https://create.kahoot.it/)	6	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Взаємне навчання (peer to peer learning) Робота в малих групах (від формування ідеї до підготовки презентації) Самооцінювання знань	20
ДРН 3. продемонструвати практичні навички фінансово обізнаної особистості: - використовувати теоретичні знання функціонування домогосподарств та місця їх фінансів у загальній фінансовій системі. - планувати бюджет домогосподарства, грамотно планувати доходи та управляти витратами.	Мультимедійна лекція Робота на практичних заняттях Симуляція Метод кейсів (case study) Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Mentimeter https://www.mentimeter.com/ ; Ka-	40	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Виконання практичних робіт Самооцінювання знань	34

- заощаджувати, накопичувати капітал, інвестувати кошти з урахуванням ризиків та бажаних результатів. - грамотно управляти власними ресурсами, створювати джерела пасивного доходу. - правильно вибирати джерела фінансування, кредити. - розумно користування банківськими та страховими послугами. - проектувати фінансову безпеку домогосподарства та використовувати засоби та інструменти захисту від шахрайства та порушення прав споживачів фінансових послуг.	hoo! https://create.kahoot.it/)			
ДРН 4. формувати справедливі процедури участі та колективного прийняття рішень, співпрацювати між собою, оцінювати власний внесок та внесок кожного члена групи у досягнення результату під час оцінювання презентацій групових та самостійних	Мультимедійна лекція, лекція-дискусія, Метод кейсів (case study) Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Mentimeter https://www.mentimeter.com/ ; Kahoot! https://create.kahoot.it/)	6	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Робота в малих групах Взаємне навчання (peer to peer learning)	20
ДРН 5 Давати моральну оцінку власним вчинкам, коректно покладатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, усвідомлюючи норми академічної доброчесності	Спілкування	4	Читання та робота з програмами (опрацювання теоретичного матеріалу) Виконання практичних робіт Самооцінювання знань та оцінка робіт студентів групи	6
		60		90

Індивідуальне навчання студентів реалізується через систему дистанційної освіти (СДО) з використання платформи Moodle. Матеріали для вивчення дисципліни викладені на сторінці курсу «Фінанси домогосподарств» у відповідності до силабусу. З кожної теми студентам надається лекційний матеріал, додаткові навчальні матеріали у вигляді методичних рекомендацій для практичних занять та самостійної роботи, а також перелік завдань для семінарських та практичних робіт. Для оцінювання роботи студентів на семінарських та практичних заняттях по темах дисципліни передбачено блок тестових питань, реферати. Для оцінювання самостійної роботи – індивідуальне завдання.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

№	Методи діагностичного оцінювання		Дата складання
	Вхідний контроль знань		Перше заняття

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Об'єкти та методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Аналітичний звіт + презентація результатів дослідження	10 балів / 10%	2-3-й тижні
2.	Бюджет домогосподарства + презентація і захист	20 балів / 20%	5-й тиждень
3.	Практичні (індивідуальні) завдання за темами + захист+тести множинного вибору	70 балів / 70%	щотижня з 4 тижня
		100	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Аналітичний звіт + презентація результатів дослідження	<5 балів Незначна обізнаність щодо проблеми, наведено короткий опис. Не демонструє самостійного мислення щодо обраної теми. Представлення результатів досліджень у спосіб, що не розкриває його зміст і результатів	5-6 бали Наведено більшою мірою опис проблеми (без аналізу) або недостатнє обґрунтування основних моментів, не достатньо послідовна аргументація. Представлення результатів досліджень у різний спосіб	7-8 балів Продemonстровано розуміння, глибину та або деталізацію проблеми; основні моменти обґрунтовані, аргументи є послідовними; вивчаються різні точки зору. Представлення результатів досліджень у відповідному форматі	9-10 балів Досить глибоко та / або детально розкрита проблема, проаналізовані різні погляди на проблему; всі основні моменти викладені, аргументи послідовні та вагомі; аналізуються різні точки зору, наводяться власні пропозиції. Представлення результатів досліджень у спосіб, що є найбільш відповідним за певних обставин з використанням різних форм подання інформації
Бюджет домогосподарства + презентація і захист	<12 балів Не всі складові бюджету розроблено та/або інформація подана неструктуровано, немає розуміння логічної моделі (рамки). Результати представлено у невідповідному форматі.	12-14 балів Наявні усі складові без детального обґрунтування. Інформація а структурована, є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проєкту. Результати пред-	15-17 балів Обґрунтована важливість ідеї проєкту, виконано усі складові Наявні усі складові з обґрунтуванням. Є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проєкту. Результати пред-	18-20 балів Обґрунтована важливість ідеї проєкту, виконано усі складові з повним обґрунтуванням та глибоким аналізом. Є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проєкту. Аналіз є ґрунтовним,

		ставлено у відповідному форматі.	ному форматі. Дані є актуальними.	визначено ризики та перспективи Форма представлення повністю відповідає вимогам.
	Студенти не беруть участь у груповому обговоренні, надають зворотній зв'язок на виступи інших. Презентація відсутня або не відображає зміст бюджету.	Презентація частково відображає зміст проєкту, витримано таймінг. Студенти беруть участь у груповому обговоренні, Зворотній зв'язок не структурований, не надано рекомендацій.	Презентація повністю відображає зміст проєкту, витримано таймінг. Студенти беруть участь у груповому обговоренні, обґрунтовують висновки.	Презентація повністю відображає зміст проєкту, витримано таймінг. Студенти рефлексують результати діяльності команди, слухають, оцінюють та ефективно реагують на думки інших, та частково модерують групове обговорення ґрунтовно надають зворотній зв'язок
Практичні (індивідуальні) завдання + захист (6 балів кожне)	<i>1 бал</i>	<i>2 бали</i>	<i>3-4 бали</i>	<i>5-6 балів</i>
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію, обробляє та інтерпретує одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення сунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Тести множинного вибору за темами (4 бали кожен)	<i>1 бал</i>	<i>2 бали</i>	<i>3 бали</i>	<i>4 бали</i>
	<60% правильних відповідей	60-74% правильних відповідей	75-89% правильних відповідей	90-100% правильних відповідей

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування (або тестування) після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Письмовий зворотний зв'язок на сформований бюджет домогосподарства	Протягом 2 тижнів після складання
3	Консультації, усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання практичних / індивідуальних завдань	Під час занять
4	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації бюджету домогосподарства та практичних (індивідуальних) завдань	Під час захисту (після презентації)

5	Взаємне оцінювання (peer assessment) та самооцінювання презентації та захисту бюджету домогосподарства та практичних (індивідуальних) завдань за темами	Після презентації бюджетів та практичних (індивідуальних) завдань
6	Перевірка на плагіат власних робіт, аналіз звіту перевірки, оцінювання завдань студента з групи	Протягом семестру

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і нормативного оцінювання. В дисципліні передбачається **взаємне оцінювання (peer assessment)** та **самооцінювання** як елемент формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Карлін М. І., Цимбалюк І. О. Фінанси домогосподарств провідних країн світу: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 172 с.
2. Маслак Н. Г. Основи фінансової грамотності : навчальний посібник. Суми : ТОВ «Коллаж-Принт», 2025. 284 с.
3. Фінанси домогосподарств: навч. посіб. / за ред. Т. О. Кізими. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 228 с.

6.1.2 Методичне забезпечення

4. Фінанси домогосподарств: конспект лекцій для здобувачів 3 курсу освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 (D2) «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок», денної і заочної форм здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр» / укл.: Н.Г. Маслак. Суми, 2025. 172 с.
5. Фінанси домогосподарств: методичні вказівки щодо проведення практичних (семінарських) занять для здобувачів 3 курсу освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», спеціальності 072 (D2) «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок», денної і заочної форм здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр» / укл.: Н.Г. Маслак. Суми, 2025. 100 с.
6. Фінанси домогосподарств: методичні вказівки щодо самостійної роботи з дисципліни для здобувачів 3 курсу освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», спеціальності 072 (D2) «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок», денної і заочної форм здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр» / укл.: Н.Г. Маслак. Суми, 2025. 116 с.

6.1.3 Інші джерела

7. Береславська О. І., Козій Н. С. Банківські заощадження домогосподарств: структура, динаміка, тенденції під час кризових станів економіки України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка», № 56 (2023). С. 45-51. URL: <https://www.journals.ua.edu.ua/Economy/article/view/3733>*
8. Вдовиченко А. М. Фінансовий потенціал населення: нові можливості інноваційного розвитку економіки України : монографія. Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2012. 225 с.
9. Воробйов Ю.М., Ворошило В.В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави: монографія. Сімферополь: ВД «АРІАЛ», 2013. 232 с.
10. Ворошило В. В. Фінансові ресурси домогосподарств: сутність та класифікація. *Вісник НАПКС*. 2010. № 6. С. 31-34.
11. Глущенко О. В. Фінансові ресурси домогосподарств як складова частина фонду національного добробуту України. Видавничо-поліграфічний центр

Тернопільського національного економічного університету: «Економічна думка». 2016. Том 24. № 1. С. 122-132.

12. Дубина М. В., Тарасенко А. В., Тарасенко О. О. Сутність та особливості формування поведінки домогосподарств на ринку фінансових послуг. *Проблеми економіки*. 2021. № 4 (50). С. 163–172. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-4-163-172>

13. Дубина М., Тарасенко А., Тарасенко О. Напрямки підвищення рівня фінансової грамотності домогосподарств в умовах диджиталізації сфери фінансових послуг. *Економіка та суспільство*. 2023. №56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-17>

14. Іванов С.В. Фінанси домогосподарств: аналіз у контексті політики забезпечення добробуту населення України. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/570537.pdf>

15. Кальченко О., Зеленська О., Лесун С. Фінансова поведінка домогосподарств у контексті розвитку поведінкових фінансів. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. №4 (36). 2023. С. 280-290.

16. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: концептуальні засади теорії і практики: дисс. на здобуття наук. ступ. д.е.н. спеціальність 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит, Тернопіль, 2011. 514 с.

17. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку: монографія. К.: Знання. 2010. 431 с.

18. Кізима Т. О. Фінанси домогосподарств: сутність та класифікація. *Вісник НАПКС*. 2010. № 6. С. 31-34.

19. Кізима Т., Булавинець В., Кізима А. Фінансова поведінка домогосподарств у контексті розвитку поведінкових фінансів. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 4. С. 152-164. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.152>

20. Колєватова А.В., Кондрацька К.В. Роль та значення фінансів домогосподарств у ринковій економіці. *Modern Economics*. 2019. № 18. С. 55-60. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-09)

21. Копитіна І. В. Танклевська Н. С. Розвиток залучення заощаджень домашніх господарств в економіку України: монографія. Херсон: Айлант, 2013. 220 с.

22. Логвіновська С. І., Волохова М. П., Коцюрубенко Г. М. Фінансові ресурси домогосподарств – запорука сталої фінансової системи України. *Економіка, фінанси, право*. 2022. №5/1. С.15-20. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.5\(1\).2](https://doi.org/10.37634/efp.2022.5(1).2)

23. Лозиченко О. М. Роль домогосподарств у розвитку національної економіки. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 1 (22). С. 47–58. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1\(22\)-47-58](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1(22)-47-58)

24. Лозиченко О. Роль заощаджень домогосподарств у забезпеченні економічної безпеки країни в умовах невизначеності. *Економіка та суспільство*. 2024. №60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-63>

25. Лозиченко О. М. Теоретико-методологічні положення функціонування та трансформації системи державного регулювання заощаджень домо-

господарств. *Economic Synergy*, 2023. №4, 97–109. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-4-7>

26. Лозиченко О. М. Види заощаджень домогосподарств та особливості їх формування в системі національної економіки. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, 2022. С. 3.

27. Ломачинська І. А. Оптимізація фінансової поведінки домогосподарств у трансформаційній економіці України. *Економічний простір*. 2011. № 49. С. 141–149.

28. Македон Г. М. Витрати домогосподарств регіонів України: факторний аналіз. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 1. С. 14-17.

29. Нагайчук Н. Г. Уточнення змісту поняття «Фінанси домогосподарств» у розрізі навчальної дисципліни «Фінанси». *Фінансовий простір*. 2014. №2(14). С. 100–105.

30. Nahid, Zehra., Udai, B., Singh. (2023). Household finance: a systematic literature review and directions for future research. *Qualitative Research in Financial Markets*. DOI: 10.1108/qrfm-11-2021-0186

31. Перит І. О. Сутність та управління підприємницькою діяльністю домогосподарств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 20. С. 72-77.

32. Сидорчук А.А. Фінанси домогосподарств у фінансовій системі країни: сутність, принципи організації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 16. С. 797-801. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/158.pdf>

33. Ситник Н.С. Бюджет домогосподарства як інструмент управління фінансами: особливості формування в умовах змін. *Інфраструктура ринку*. 2023. Випуск 72. С. 158-164. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure72-28>

34. Станкевич Ю.Ю. Формування основних джерел отримання доходів сучасного домогосподарства. *Наукові записки. Серія «Економіка»*. 2008. № 10. С. 299-305. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/6528/1/36.pdf>

35. Тарасюк М. В. Функції фінансів домогосподарств у ринковій економіці посткризового періоду. *Економічний вісник університету*. 2013. Вип. 21(1). С. 230-235. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvu_2013_21\(1\)_39.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvu_2013_21(1)_39.pdf)

36. Тарасюк М. В. Роль та особливості функціонування фінансів домогосподарств у ринковій економіці. *Інноваційна економіка*. 2013. № 9. С. 11-16.

37. Fakhruddin Iwan, Winarni Dwi, Zamakhsyari Luthfi (2023). Family Financial Management as a Means of Household Welfare and Harmony for Residents. DOI: 10.31849/dinamisia.v7i5.14725

38. Хом'як М.С. Особливості фінансів домогосподарств в Україні та їх місце в фінансовому просторі країни. *Причорноморські економічні студії*. Вип. 19. 2017. URL: http://bses.in.ua/journals/2017/19_2017/22.pdf

39. Household Finance. Oxford Research Encyclopedia of Economics and Finance, 2022. DOI: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190625979.013.430>

40. Шаманська О. Фінансова поведінка домогосподарств: сутність, мотиви, види та чинники. *Вісник THEU*. 2014. № 2. С. 104-111. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/4642/1/%d0%a8%d0%b0%d0%bc%d0%b0%d0%bd%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0%20%d0%9e.pdf>

41. Шапошников Костянтин, Крилов Денис, Лозиченко Олександр Роль заощаджень домогосподарств у розвитку національної економіки. *Галицький економічний вісник*. 2022. №3 (76). DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu

42. Шолудько О., Грицина О. Особливості фінансової поведінки домогосподарств та їхня адаптація до сучасних економічних реалій. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК*. 2019. № 26. С. 87- 91.

43. Шкварчук Л. О., Слав'юк О. А., Сова О. О. Заощадження домогосподарств: схильність, пріоритети та фактори. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми економіки та управління. 2020. Т. 4. № 1. С. 109–118. DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2020.01.109>

44. Юдіна С. В., Галаганов В. О., Боровець І. С. Ключові проблеми та міжнародний досвід функціонування механізму накопичення фінансових ресурсів домогосподарств. *Економіка та держава*. 2019. № 12. С. 48-54.

45. Юрій С. І. Фінанси домогосподарств: теоретичні підходи до трактування сутності. *Фінанси України*. 2008. № 8. С. 3-10.

46. Ясинська Н. А. Дослідження структурних зрушень фінансів домогосподарств України. *Інноваційна економіка*. 2018. № 5-6. С. 94-103.

6.2 Додаткові джерела

47. Арутюнян С. С. Еволюція фінансово-економічної системи України, її етапи та чинники розвитку в Україні // Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи : кол. моногр. / за заг. ред. В. Г. Баранової, О. М. Гончаренко. Харків : Діса плюс, 2019. С. 21–30.

48. Банківські операції: підручник / Міщенко В.І, Слав'янська Н.Г., Коренева О.Г., Маслак Н.Г. та ін. ; за ред. В.І. Міщенка, Н.Г. Слав'янської. К.: Знання, 2010. 727 с.

49. Благун С. І. Аналіз тенденцій розвитку грошово-кредитної системи України. *Проблеми економіки*. 2023. №1 (55). С. 170-184. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-1-170-184> URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2023-1_0-pages-170_184.pdf

50. Brown, S., Bucciol, A., Montagnoli, A., & Taylor, K. Financial Advice and Household Financial Portfolios. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1111/obes.12613>

51. Геєнко М., Рибіна Л., Гузенко Т. Фінансова грамотність та професійний розвиток: ключові компоненти стратегії розвитку кадрового та інтелектуального потенціалу закладами вищої освіти. *Економіка та суспільство*. 2023. №47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-96>

52. Дема Д. І. Фінансовий ринок: навч. посібник / Д.І. Дема, І.В. Абрамова, Л.В. Недільська; за заг. ред. Д.І. Дема. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 448 с.

53. Dzhyhora Olha, Karpika Serhii, Leonid Milman, Nataliia Maslak, Sergii Bratushka The Impact of Hostilities on the Banking System, the Financial Sector, and Prospects for Recovering in a Conflict-Related Context. *WSEAS Transactions on*

Business and Economics, Volume 21, 2024, Art. #119. Pp. 1449-1460. DOI: 10.37394/23207.2024.21.119

54. Єпіфанов А.О., Маслак Н.Г., Сало І.В. Операції комерційних банків : навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2007. 523 с.

55. Захарченко В. І. Етапи та інституційні засади розвитку грошово-кредитної системи України. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Т. 6. № 1. С. 109–117.

56. Івашко О. А. Теорія фінансів : навч. посіб. [вид. 2-ге; доп. і переробл.]. К. : 7БЦ, 2021. 408 с.

57. Клепанчук О. Ю. Інституційні реформи фінансового ринку України. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2021. №31(2). С. 63-67. DOI: <https://doi.org/10.36930/40310210>

58. Криклій О. А, Маслак Н. Г. Управління прибутком банку: монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. 136 с.

59. Криклій О. А., Маслак Н. Г. Управління кредитним ризиком банку: монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. 86 с.

60. Криклій О. А., Маслак Н. Г., Пожар О. М., Євченко Н. Г., Савченко Т. Г. Банківський менеджмент: питання теорії та практики: монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. 152 с.

61. Маслак Н. Г., Криклій О. А. Ціноутворення на банківські продукти: монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 121 с.

62. Маслак Н. Г. Страхування в системі мінімізації природно-кліматичних ризиків сільськогосподарського виробництва фермерських господарств / Ринкова адаптація та економічна безпека сільськогосподарських підприємств: монографія /за наук. ред. Жмайлова В.М., Данька Ю.І., Шумкової О.В. Суми, «Сумський національний аграрний університет», 2018, 396 с. С. 252-268.

63. Маслак Н. Г. Теоретичні аспекти ефективності банківської діяльності та її оцінки. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія Фінанси і кредит*. 2009. № 2 (27). С. 57-62.

64. Melnychuk, T. Social-psychological patterns of economic socialization of young family: theoretical-empirical research. *Psychological journal*. 2018. №4(3), 96–109. DOI: <https://doi.org/10.31108/2018vol13iss3pp96-109>

65. Нікіфоров П. О., Марич М. Г. Поведінкові фінанси : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2022. 144 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/N_097_Nikiforov-Marych_Povedinkovi-finansy.pdf

66. Письменний В. Фінансова грамотність: підручник для учнів 10, 11 класів. 2023. URL: [https://uahistory.co/pidruchniki/pismennyi-financial-literacy-10\(11\)-class-2023-standard-level/](https://uahistory.co/pidruchniki/pismennyi-financial-literacy-10(11)-class-2023-standard-level/)

67. Платежі та розрахунки (bank.gov.ua). URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments>

68. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121- III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> .

69. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> .

70. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14> .
71. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> .
72. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. №1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15> .
73. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> .
74. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17> .
75. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19> .
76. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
77. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> .
78. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
79. Рамки фінансових компетентностей / Центр фінансових знань «Талан» (bank.gov.ua). URL: <https://talan.bank.gov.ua/fingramotnist#ramky-kompetentnostey>
80. Рибінський Назарій Як змінити фінансову культуру українців. / Економічна правда (epravda.com.ua). 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/12/6/694621/>
81. Селіверстова Л. С., Адаменко І. П. Фінансова система України: особливості функціонування та напрями удосконалення. *Економіка та держава*. 2018. № 6. С. 17-20. URL: http://economy.in.ua/pdf/6_2018/5.pdf
82. Сокиринська І. Г., Савчук Л. М., Вишнякова І. В., Аберніхіна І. Г. Гроші та кредит: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2013. 238 с.
83. Стратегія фінансової грамотності в Україні. / Центр фінансових знань «Талан» (bank.gov.ua). URL: <https://talan.bank.gov.ua/fingramotnist#strategiya>
84. The Financial Services Authority. Financial Capability in the UK: Establishing a Baseline. 2006. URL: http://www.fsa.gov.uk/pubs/other/fincap_baseline.pdf
85. Ткаченко Н. В. Страхування: підручник. Київ: УБС НБУ, 2014. 570 с.
86. Фінанси : навчальний посібник / С. П. Стеценко та ін. Київ : КНУБА, 2024. 192 с.
87. Фінанси: підручник / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.
88. Фінанси: навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. Одеса: Атлант, 2015. ч.2. 309 с.
89. Фінансова культура українців: еволюція, виклики, перспективи (fibi.tech). 2024. URL: <https://fibi.tech/news/general/finansova-kultura-ukrayinciv-evolyuciya-vikliki-perspektivi>

90. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с. / Навчальні матеріали «Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?» для учнів 10, 11 класів / Міністерство освіти і науки України (mon.gov.ua). URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/navchalni-materiali-programi-pidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki/navchalni-materiali-finansova-gramotnist-finansi-shcho-chomu-yak-dlya-uchniv-10-11-klasiv>

91. Фінансово-економічна грамотність: підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ: Кондор, 2017. Ч. 1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України. 1024 с.

92. Фінансово-економічна грамотність: підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ: Кондор, 2018. Ч. 2: Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки. 400 с.

93. Фролов С.М., Рибіна Л.О. Банківська система: навчальний посібник. Суми, СНАУ. 2024. 176 с.

94. Шахрайство на фінансовому ринку: нові методи та інструменти протидії злочинцям URL: <https://www.youtube.com/live/xCiqJ3jwwUA>

95. Як зберегти заощадження у часи невизначеності, 15 травня 2023 р. / Український соціологічний портал. URL: <https://usp-ltd.org/iak-zberehty-zaoshchadzhennia-u-chasy-nevyznachenosti/>

6.3 Програмне та нормативне забезпечення

96. Навчальні матеріали URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5174>

97. Міністерство фінансів України (аналітична інформація) URL: <https://minfin.com.ua/>

98. Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua>

99. Музей грошей НБУ URL: <https://museum.bank.gov.ua/museum/>

100. Центр фінансових знань «ТАЛАН» НБУ URL: <https://talan.bank.gov.ua/>

101. Безкоштовна онлайн-платформа для підвищення рівня фінансової грамотності «Гаразд» URL: <https://harazd.bank.gov.ua/>

102. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) URL: <https://www.fg.gov.ua/>

103. Українська міжбанківська асоціація членів платіжних систем ЄМА URL: <https://www.ema.com.ua/>

104. Ліга страхових організацій України URL: <http://uainsur.com>

Можливе вивчення елементів дисципліни через МОК (неформальна освіта)

1. Фінансова грамотність громадянина. URL: <https://vumonline.ua/course/abc-of-finance/>

2. Освітній серіал «Дружні цифрові фінанси». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-finance>

3. Освітні заходи та програми в межах підвищення рівня фінансової грамотності від НБУ. URL: <https://talan.bank.gov.ua/zahody#useful-resources>

4. Фінансова грамотність для освітян : навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+NBU101+2024_T1/home

Рецензія на робочу програму (силабус) **ВК9 Фінанси домогосподарств**

Розроблену викладачем кафедри Фінансів, банківської справи та страхування Наталією МАСЛАК

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи

ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рибізько
(ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри

Фінансів, банківської справи та страхування)

проф. Борисове В.А.
(посада, ПІБ)

(підпис)